

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2015

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: [10.1787/agr_outlook-2015-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2015-en)

Napoved za področje kmetijstva OECD in FAO 2015

Povzetek v slovenščini

Cene poljedelskih in živalorejskih proizvodov so se v letu 2014 gibale različno. Med poljščinami sta dve leti dobrih žetev dodatno pritisnili na cene žita in oljnic. Manjše zaloge zaradi dejavnikov, kot sta obnova čred in izbruhi bolezni, so povzročile visoke cene mesa, medtem ko so cene mlečnih izdelkov po rekordno visokih vrednostih strmo padle. V letu 2015 lahko pričakujemo nadaljnje prilagoditve na kratkoročne dejavnike, preden bodo začeli delovati srednjeročni vplivi ponudbe in povpraševanja.

Realne cene vseh kmetijskih proizvodov se bodo v naslednjih desetih letih po pričakovanjih znižale, medtem ko bo rast proizvodnje, ob pomoči naraščajoče produktivnosti in nižjih vhodnih cen, prehitela upočasnjeno rast povpraševanja. To je skladno z dolgoročnim stoletnim trendom, vendar bodo cene po pričakovanjih ostale na višji ravni kot v letih pred skokom cen v obdobju 2007–08. Na povpraševanje bo negativno vplivala potrošnja osnovnih dobrin na prebivalca, ki se približuje zasičenju v mnogih gospodarstvih v vzponu, ter počasno okrevanje globalnega gospodarstva.

Povpraševanje se najbolj spreminja v državah v razvoju, kjer nadaljnja, a upočasnjena rast prebivalstva, naraščajoči dohodki na prebivalca in urbanizacija povečujejo povpraševanje po hrani. Potrošniki zaradi višjih dohodkov razvejajo svojo prehrano ter zauživajo več beljakovin živalskega izvora v primerjavi s škrobom. Zato bodo cene mesa in mlečnih izdelkov po pričakovanjih relativno visoke v primerjavi s cenami žita, pri čemer bodo cene zdroba in oljnic, ki se uporabljajo za krmo živine, narasle glede na cene osnovnih živil. Te strukturne težnje v nekaterih primerih izravnava specifični dejavniki kot na primer nizko povpraševanje po etanolu iz koruze.

Nizke cene nafte so vir negativnega pritiska na cene, zlasti prek vpliva na stroške energije in gnojil. Poleg tega proizvodnja biogoriv prve generacije ob pričakovanih nizkih cenah nafte na splošno ni rentabilna brez mandatov ali drugih spodbud. Politike po pričakovanjih ne bodo vodile k večji proizvodnji biogoriv ne v Združenih državah Amerike ne v Evropski uniji. Po drugi strani bo naraščajoča proizvodnja etanola iz sladkornega trsa v Braziliji naraščala zaradi zvišanega obveznega deleža v gorivu in davčnih spodbud. V Indoneziji hkrati aktivno spodbujajo proizvodnjo biodizla.

V Aziji, Evropi in Severni Ameriki bodo vir dodatne kmetijske proizvodnje skoraj izključno izboljšani donosi, medtem ko v Južni Ameriki pričakujemo izboljšane donose in dodatne kmetijske površine. V Afriki bo rast proizvodnje po pričakovanjih skromna, čeprav bi nadaljnje investicije lahko znatno povišale donose in proizvodnjo.

Predvideva se, da se bo izvoz kmetijskih proizvodov skoncentriral na manjše število držav, medtem ko bo uvoz postal bolj razpršen med veliko število držav. Odvisnost oskrbe globalnega trga z nekaterimi osnovnimi dobrinami od relativno majhnega števila držav poveča tržna tveganja, vključno s tistimi, ki se tičejo naravnih nesreč in uvedbe zaviralnih trgovinskih ukrepov. Na splošno se bo trgovina po pričakovanjih povečevala počasneje kot v prejšnjem desetletju, a bo vzdrževala stabilno rast glede na globalno produkcijo in potrošnjo.

Temeljna pričakovanja zrcalijo osnovne pogoje ponudbe in povpraševanja na svetovnih kmetijskih trgih. Vendar napoved vsebuje več negotovosti, od katerih smo nekatere preučili v stohastični analizi. Če projiciramo zgodovinska nihanja v letinah, cenah nafte in gospodarski rasti v prihodnost, obstaja velika verjetnost vsaj enega močnejšega šoka na mednarodnih trgih v naslednjih desetih letih.

Poudarki na področju bazičnih proizvodov

- **Žito:** velike zaloge in zniževanje proizvodnih stroškov kratkoročno še naprej znižujejo nominalne cene žita, medtem ko bodo stalnost povpraševanja in naraščajoči proizvodni stroški po pričakovanjih srednjeročno vnovič dvignili nominalne cene.
- **Oljnice:** močno povpraševanje po beljakovinski hrani bo vplivalo na nadaljnjo rast proizvodnje oljnic. Posledica tega bo visok delež prehranske komponente v celotnem donosu oljnic, kar bo še naprej podpiralo širitev proizvodnje soje zlasti v Braziliji.
- **Sladkor:** višje povpraševanje po sladkorju v državah v razvoju bi moralo pomagati cenam pri okrevanju od nizkih ravni, kar bo vodilo v nadaljnje investicije v panogi. Razmere na trgu bodo odvisne od rentabilnosti sladkorja glede na etanol v glavni proizvodjalni Braziliji in bodo še naprej spremenljive zaradi proizvodnega cikla sladkorja v nekaterih ključnih državah proizvodjalnih v Aziji.
- **Meso:** izboljšanje marž se bo poznalo na proizvodnji, pri čemer bodo nižje cene žita za krmo obnovile rentabilnost sektorja, ki je deloval v okolju posebno visokih in spremenljivih stroškov krme večji del zadnjega desetletja.
- **Ribištvo:** svetovna proizvodnja ribištva se bo do leta 2024 po pričakovanjih povečala za skoraj 20 odstotkov. Predvideno je, da bo leta 2023 gojenje vodnih organizmov preseгло celotni ulov.
- **Mlečni izdelki:** izvoz mlečnih izdelkov se bo še naprej koncentriral na štiri osnovna izvorna področja: Novo Zelandijo, Evropsko unijo, Združene države Amerike in Avstralijo, kjer so možnosti za rast domačega povpraševanja omejene.
- **Bombaž:** cene bo kratkoročno znižalo črpanje obsežnih zalog v Ljudski republiki Kitajski, a si bodo opomogle in ostale relativno stabilne v preostanku napovedanega obdobja. Do leta 2024 bodo realne in nominalne cene predvidoma ostale pod ravnmi, ki so jih dosegle v letih 2012–14.
- **Biogoriva:** potrošnja etanola in biodizla bo v naslednjem desetletju po pričakovanjih naraščala počasneje. Predvideva se, da bo raven proizvodnje odvisna od politik v glavnih državah proizvodjalnih. Ob nizkih cenah nafte bo trgovina z biogorivi kot delež globalne proizvodnje predvidoma ostala majhna.

Brazilija

Letošnja napoved namenja posebno pozornost Braziliji. Ta država sodi med deset največjih svetovnih gospodarstev ter je druga največja globalna proizvodjalnica hrane in kmetijskih proizvodov. Brazilija je na poti, da postane glavna dobaviteljica, ki bo zadostila dodatno globalno povpraševanje. To izvira predvsem iz Azije.

Rast proizvodnje bodo po pričakovanjih spodbujale nadaljnje izboljšave v produktivnosti z večjimi poljedelskimi donosi, spremembo pašnih v njivske površine in intenzivnejšo proizvodnjo živinoreje. Strukturne reforme in preusmeritev podpore k investicijam za povečevanje produktivnosti, na primer v infrastrukturi, bi lahko še pospešile te možnosti, tako kot trgovinski sporazumi, ki bi izboljšali dostop do tujih trgov.

Brazilija je dosegla izjemen napredek pri odpravljanju lakote in zmanjševanju revščine. Možnosti nadaljnega zmanjševanja revščine prek kmetijskega razvoja so velike pri nekaterih prehrabnih posevkih, pa tudi proizvodih z višjo vrednostjo, kot so kava, vrtnarstvo in tropsko sadje. Za realizacijo teh možnosti so potrebne nadaljnje ciljne politike razvoja kmetijstva.

Razvoj kmetijstva v Braziliji je mogoče doseči trajnostno. Dodatna ponudba bo še naprej bolj temeljila na zviševanju produktivnosti kot povečevanju površin, pritiske na naravne vire pa bodo po pričakovanjih ublažile okoljske in ohranitvene pobude, vključno s podporo praksam trajnostnega obdelovanja, pretvorbo naravnih in degradiranih njivskih površin v pašnike ter integracijo poljedelskih in živinorejskih sistemov.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD/FAO (2015), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2015-en